

Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesülete

Egészséggazdasági, egészségpolitikai és szociálpolitikai nemzetközi sajtószemle

2020. 15. sz. (Lapzárta: 2020. augusztus 2.)

Alapító főszerkesztő: Kövesi Ervin (1990-2014) – Szerkesztő: Komáromi Béla (2005-)

Globális egészségügy

- Globális jelentés a világnépesség helyzetéről
- Az Egészségügyi Világszervezet és az UNICEF közleménye a gyermekek ártalmosságának globális csökkenéséről
- Nemzetközi egészségügyi szervezetek felhívása a klímavédelem érdekében

Koronavírus

- A Gyógyszerészek Világszövetsége aktualizálta COVID-19-irányelveit
- Az Európai Légzéstudományi Társaság első irányelve a COVID-19-ről
- Az európai egészségügyi rendszerek összehasonlítása a COVID-19 pandémiával összefüggésben (3. rész): Az országok érintettsége. Halálozás. Halálozási többletráta
- A koronavírus és a gyógyszertárak világának átalakulása (5. rész): Támogatások a gyógyszertáraknak

Gyógyszer

- Az EU orphan drug-Rendeletének kritikája
- A német gyógyszeripar helyzete 2019-ben – *Pharma-Daten 2019* (4. rész): A gyógyszeripar a német egészségügyben
- Jelentés a biotechnológiai ágazat helyzetéről Németországban 2019-ben – *BIOTECH-REPORT – Medizinische Biotechnologie in Deutschland 2020*
- A német gyógyszeripari export statisztikája 2020 március és május között
- Jelentés a generikumok arányáról a németországi gyógyszerellátásban – Generikumok számokban

Egészségügyi gazdasági vezetők figyelmébe

- Jelentés a német kórházak gazdasági helyzetéről 2020-ban – *Roland Berger Krankenhausstudie 2020*

Jövőkép

- Az optimizmus-paradoxon

Öregember nem vénember

- „Soha sem késő?” Nyitottság az időskorúak körében: szex, kábítószer, tetoválás

Personalia

- Stefano Pessina, a Walgreens Boots Alliance vezérigazgatója távozik pozíciójából

Melléklet

- A koronavírus és a gyógyszertárak világának átalakulása – egységes szerkezetben

Ráadás

- László Attila szenátor a koronavírus-járvány romániai helyzetéről

A sajtószemle az EGVE honlapján: <http://www.egve.hu/sajtoszemle>

Globális jelentés a világnépesség helyzetéről

Lancet (DOI: 10.1016/S0140-6736(20)31523-3) ; Published: July 14 2020

Kulcsszavak: globális egészségügy, demográfia, népesedés, Institute for Health Metrics and Evaluation (IHME), nemzetközi

Forrás Internet-helye:

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)31523-3/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)31523-3/fulltext)

Christopher Murray (University of Washington, Institute for Health Metrics and Evaluation – IHME, Seattle) és mt. tanulmánya szerint a világnépesség 2100-ig az ENSZ eddigi előrejelzésénél kevésbé erőteljesen fog növekedni. A század végén a Földnek 8,8 milliárd lakosa lesz, kétmilliárddal kevesebb, mint amennyivel az ENSZ prognózisa számolt.

A születési ráta 195 ország közül 183-ban oly mértékben fog csökkenni, hogy a népességszám bevándorlás nélkül nem lesz fenntartható. Több mint 20 ország, közöttük Japán, Spanyolország, Olaszország és Lengyelország lakossága 2100-ig felére csökken. Kína lakossága a jelenlegi 1,4 milliárdról 730 millióra csökken. Ezzel szemben jelentős népességnövekedés várható a szubszaharai övezetben. Nigéria lakossága 80 éven belül eléri a 800 milliót, így India után a világ második legnépesebb országa lesz.

A születéskor várható élettartam növekedésével a 80 év fölöttiek száma 140 millióról 866 millióra növekedik. A századfordulón a világ lakosságának egynegyede 65 év fölötti lesz.

Az ENSZ prognózisához viszonyított különbség a kutatók által feltételezett születési rátából adódik. Miközben az ENSZ prognózisa egy nőre 1,8 szüléssel számol, Murray és mt. szerint egy nőre kevesebb mint 1,5 szülés fog jutni. A stabil népességszámhoz azonban egy nőre 2,1 szülésnek kellene jutnia.

Richard Horton, a The Lancet főszerkesztője szerint a tanulmány a geopolitikai hatalmi viszonyok radikális eltolódását is tükrözi. A század végén a világ multipolárisává válik, amelyben a legfontosabb hatalmak India, Nigéria, Kína és az Egyesült Államok lesznek.

***Az Egészségügyi Világszervezet és az UNICEF
közleménye a gyermekek átoltottságának globális csökkenéséről***
World Health Organisation, 15 July 2020, News release, Geneva/New York

Kulcsszavak: globális egészségügy, gyermekegészségügy, megelőzés, prevenció, oltás, átoltottság, gyermekek oltása, Egészségügyi Világszervezet, Unicef, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.who.int/news-room/detail/15-07-2020-who-and-unicef-warn-of-a-decline-in-vaccinations-during-covid-19>

Az Egészségügyi Világszervezet és az Unicef közös közleménye szerint a koronavírus-pandémia miatt a gyermekek átoltottsága világviszonylatban csökken.

2020 első négy hónapjában a beadott diftéria–tetanus–pertussis védőoltások (DTP3) száma „jelentősen”, az utóbbi 28 évben első alkalommal csökkent. Ugyancsak a pandémia miatt 30 kanyaró elleni oltási kampányt mondtak le.

Tedros Adhanom Ghebreyesus, az Egészségügyi Világszervezet főigazgatója szerint az oltások a népegészségügy történetének leghatékonyabb vívmányai, amelyek a koronavírus-járvánnyal összefüggésben most veszélybe kerülnek, az oltások kiesése okozta kár sokkal nagyobb lehet, mint az, amelyet a pandémia önmagában eredményez.

Henriette Fore, az Unicef főigazgatója szerint egy egészségügyi válságot nem cserélhetünk másikra. A két szervezet szerint azonban már a pandémia előtt megfigyelhető volt, hogy bizonyos előrelépések holtpontra jutottak.

A Latin-Amerikában és a Karibi-térségben korábban magas oltási ráták az utóbbi időben visszaestek. Az oltási ráta Braziliában, Bolíviában, Haitin és Venezuelában az elmúlt tíz év során 14%-kal csökkent.

2019-ben 14 millió gyermek nem kapta meg az életmentő oltóanyagot. E gyermekek kétharmada tíz országban: Angolában, Braziliában, a Kongói Demokratikus Köztársaságban, Etiópiában, Indiában, Indonéziában, Mexikóban, Nigériában, Pakisztánban és a Fülöp-szigeteken él.

Nemzetközi egészségügyi szervezetek felhívása a klímavédelem érdekében

A&W Online 9. Juli 2020

Kulcsszavak: globális egészségügy, környezetegészségügy, klímaváltozás, nemzetközi

Forrás Internet-helye: https://www.arzt-wirtschaft.de/klimawandel-immer-mehr-aerzte-warnen-vor-gefaehrlichen-folgen-fuer-die-gesundheit/?sc_src=email_4408333&sc_lid=131009123&sc_uid=56raW1eEUN&sc_lid=12966&sc_eh=b6f6a39f97f5fa041&auwUsrGr=so&utm_campaign=FINANZEN-Newsletter_10_07_2020-2020-07-10+06%3A00%3A00&utm_source=AuW-Newsletter&utm_medium=email&utm_term=Klimawandel%3A+Immer+mehr+%C3%84rzte+warnen+vor+gef%C3%A4hrlichen+Folgen+f%C3%BCr+die+Gesundheit-Klimawandel%3A+Immer+mehr+%C3%84rzte+warnen+vor+gef%C3%A4hrlichen+Folgen+f%C3%BCr+die+Gesundheit&utm_content=SO

350 nemzetközi egészségügyi szervezet felhívással fordult a G20-ak államfőihez a klímavédelem érdekében hozandó hathatós intézkedések érdekében.

Több szervezet és mozgalom, közöttük a „*Health for Future*” kezdeményezésére létrejött a „*Planetary Health Academy*“ online előadássorozat, amelynek célja a klímaváltozás és az egészség közötti összefüggések feltárása. Ennek keretében neves klímaszakértők értekeznek az emberi életet és az egészségügyi rendszereket megvédő gyakorlati intézkedésekről.

Berlini és frankfurti felmérések szerint 19-20 °C hőmérsékleten a relatív halálozási kockázat minimális. **Prof. Stefan Rahmstorf klímakutató (Potsdam-Institut für Klimafolgenforschung)** szerint azonban e fölött meredeken növekedik, 30 °C fölött pedig megduplázódik. A 2010 nyarán tomboló hőhullám idején Moszkvában 15.000 ember halt meg, ami 5.000 esettel tér el a történelmi átlagtól.

2018-ban világviszonylatban 220 millió ember volt kitéve egyebek mellett szélsőségesen magas hőmérsékletnek is. A hőmérsékletnövekedés miatt 133 milliárd potenciális munkaóra ment veszendőbe. **Nick Watts, a Lancet Countdown Tracking Progress on Health and Climate Change** igazgatója szerint ez 45 milliárddal több, mint 2000-ben volt.

Prof. Josef Settele (Helmholtz-Zentrum für Umweltforschung Halle, az IPBES – Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services tagja) szerint a klímára és a biodiverzitásra gyakorolt antropogén hatás tökéletes feltételeket teremt a kórokozók állatról emberre való terjedéséhez. A kutató aggodalommal figyelmeztet a mértéktelen erdőirtásra, a földek intenzív művelésére, a vadon élő állatokkal folytatott kereskedelemre és a légiforgalom világméretű növekedésére.

A Gyógyszerészek Világszövetsége aktualizálta COVID-19-irányelveit

International Pharmaceutical Federation (FIP), 14 July 2020

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, koronavírus, COVID-19, gyógyszer, Gyógyszerészek Világszövetsége, nemzetközi

Forrás Internet-helye:

<https://www.fip.org/news?news=newsitem&newsitem=325>

A *Gyógyszerészek Világszövetségének új COVID-19-irányelvei* három dokumentumból állnak, amelyek a következőkre terjednek ki: (i) klinikai információk és kezelési guideline-ok; (ii) ajánlások a gyógyszerértári személyzet részére (közgyógyszertárakban, kórházi és klinikai laboratóriumokban); és (iii) gyakran ismétlődő kérések.

Dominic Jordan holland gyógyszerész, a Gyógyszerészek Világszövetségének elnöke szerint az elmúlt hónapokban megerősödött a gyógyszerészek által nyújtott szolgáltatások iránti bizalom.

Az aktualizált COVID-19-irányelv új tényeket közöl a fertőzés terjedéséről és ajánlásokat tesz a maszkviselésre vonatkozóan. A Gyógyszerészek Világszövetsége szerint a közgyógyszertárakban az is elég, ha a gyógyszerészek egyszerű védőmaszkot viselnek, FFP2- vagy N95-maszkokra semmi szükség.

A szervezet a koronavírus-gyorsteszték visszafogottabb alkalmazása mellett foglal állást. Példákat sorol fel a különböző országok pandémia elleni fellépésével kapcsolatban. A gyakran ismétlődő kérdések információt nyújtanak a gyógyszerészeknek a COVID-19 kezelése során fellépő lehetséges interakciókról, valamint bizonyos táplálékkiegészítők hasznáról.

Az Európai Légzéstudományi Társaság első irányelve a COVID-19-ről

European Respiratory Society,

European Respiratory Journal. 2020 Jul 16;2002583.

doi: 10.1183/13993003.02583-2020. Online ahead of print

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, koronavírus, COVID-19, Európai Légzéstudományi Társaság, Európa

Forrás Internet-helye: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32675211/> ;
<https://erj.ersjournals.com/content/early/2020/07/09/13993003.02583-2020.long>

- A *European Respiratory Society* összehívott egy 90 tagú nemzetközi online-munkacsoportot, amely konszenzusos alapon 14 ajánlást tett a COVID-19-ben szenvedő súlyos betegek palliatív kezelésére.
- Az ajánlások egyike a betegek személyes látogatásának megengedése.

Módszertan

- A szakértők az álláspontok közelítésével konszenzusra törekedtek az ajánlások megfogalmazása során.
- A 90 tagú munkacsoport 14 potenciális ajánlását online-megkérdezés keretében értékelték.
- Az ajánlásokat átdolgozták és legalább 70%-os egyetértés esetén elfogadták.

Ajánlások

- A családtagok/közelálló személyek részére lehetővé kell tenni a palliatív kezelésben részesülő betegek látogatását.
- A családtagok/közelálló személyek részére fel kell kínálni a gyászmunkában való támogatást.
- A betegeket kezelő orvosi személyzet részére fel kell kínálni a pszichológiai támogatást.
- A súlyos COVID-19-diagnózis felállítása időpontjában rutinszerűen gondoskodni kell a jövőbeli tervezésről.
- A kezelőszemélyzetet ki kell képezni az orvos és a család közötti online-kommunikációra és az egyéni védőfelszerelés viselésével való személyes beszélgetésre.
- A súlyos betegek kórházi vagy otthoni kezelésébe be kell vonni a palliatív gyógyítás területén szakképzett személyzetet, még akkor is, ha a kezelés optimális.
- A súlyos betegeket kezelő teambe a palliatív ápolást végző személyzet mellett lelkészeket, spirituális kísérőket, pszichológusokat, szociális munkásokat is be kell vonni.

Christine Arentz – Frank Wild: Az európai egészségügyi rendszerek összehasonlítása a COVID-19-pandémiával összefüggésben (3. rész):

Az országok érintettsége. Halálozás. Halálozási többletráta

WIP – Wissenschaftliches Institut der PKV,
WIP-Analyse 3/2020. Juli 2020 (32 p.)

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, koronavírus-járvány, COVID-19, fertőződés, halálozás, Európa

Forrás Internet-helye:

<http://www.wip-pkv.de/forschungsbereiche/detail/vergleich-europaeischer-gesundheitssysteme-in-der-covid-19-pandemie.html>

Az egyes országok pandémia általi érintettsége

3. 1. Fertőzödtek

A fertőzödtek száma tekintetében figyelembe veendő, hogy csak a tesztelt esetekről van szó. Ez a szám tehát a tesztkapacitásoktól függ. Az egymillió lakosra jutó fertőzödtek száma jelenleg Luxemburgban, Spanyolországban, Belgiumban és Svédországban a legmagasabb. A fertőzödtek száma Írországon, Olaszországban, Nagy-Britanniában és Portugáliában is átlagon felüli. Az esetek száma Görögországban, Finnországban, Ausztriában, Dániában és Németországban a legalacsonyabb.

E számok megbízhatóságának értékelése érdekében a fertőzödtek számát összevethetjük az elvégzett tesztekével. Így pl. Luxemburgban nemcsak az egymillió lakosra jutó fertőzödtek száma a legmagasabb, de a legtöbb tesztet is itt végzik. Ezzel szemben egyes országok, ahol a fertőzödtek száma nem éri el az átlagot, más országokhoz viszonyítva kevesebbet tesztelnek. Ezek közé tartoznak: Görögország, Finnország, Ausztria, Németország, Hollandia és Franciaország. Nem minden ország tekintetében világos, hogy az alacsony esetszám az átlagon aluli teszteléssel függ-e össze, vagy a fertőződési folyamat valóban átlagon aluli-e.

3. 2. Halálozás

Az egymillió lakosra jutó bejelentett halálesetek száma Belgiumban, Nagy-Britanniában, Spanyolországban és Olaszországban a legmagasabb. A halálesetek száma Svédországban, Franciaországban és Írországban átlagon felüli. Ezzel szemben Luxemburg, ahol az egymillió lakosra jutó fertőzöttek száma a legmagasabb, a haláleseteké nem éri el az átlagot. Mivel az egy lakosra jutó tesztek száma itt volt a legmagasabb, abból indulhatunk ki, hogy ezek az adatok viszonylag megbízhatóan tükrözik a járványkitörés folyamatát. Az egymillió lakosra jutó halálesetek száma Portugáliában, Németországban, Ausztriában, Dániában, Finnországban és Görögországban átlagon aluli.

3. 3. Halálozási többletráta

A különböző tesztrezsimek és a halálozási adatok eltérő mérése miatt ezek az adatok nem feltétlenül tükrözik híven az egyes országok érintettségét. Adekvát adatok kiszámításához megbízhatóbb mértékegység az ún. halálozási többletráta, azaz a halálozás „normális” trendjétől való eltérés. Ebben az esetben a tesztek száma és a halálokok nem játszanak szerepet, csak az, hogy a halálesetek száma az előző évekéhez viszonyítva látványosan növekedett-e vagy sem. Ennek kiszámítása az ún. **Z score** segítségével történik, amelynek mértékegysége a standard eltérés. Az **európai halálozási monitoring (European mortality monitoring – EuroMOMO)** adatai szerint különböző mértékben ugyan, de a normális halálozási görbétől való eltérés figyelhető meg Belgiumban, Franciaországban, Írországban, Olaszországban, Hollandiában, Spanyolországban, Svédországban és az Egyesült Királyságban. Az *EuroMOMO* szerint az eltérés az Egyesült Királyságban, Spanyolországban, Olaszországban és Belgiumban különösen pregnáns, miközben Svédországban, ahol a korlátozásokat lazán kezelték, jelen van ugyan egy bizonyos halálozási többletráta, de az nem olyan mértékű, mint azokban az országokban, ahol jóval szigorúbb korlátozásokat vezettek be.

A koronavírus és a gyógyszertárak világának átalakulása (5. rész):

Pénzügyi támogatás a gyógyszertáraknak

DAZ ONLINE, 02.06.2020, 14:45

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, koronavírus, COVID-19, gyógyszer, gyógyszertárak, nemzetközi

Forrás   **Internet-helye:**   <https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/06/02/coronakrise-finanzspritzen-fuer-apotheken-in-mehreren-laendern/chapter:all>

Németország: 2020 április óta a gyógyszerészek általánydíjas támogatásban részesülnek a futárszolgálatok igénybe vételéért. A Szövetségi Egészségügyi Minisztérium április végén tette közzé **SARS-CoV-2-gyógyszerellátási rendeletét (SARS-CoV-2-Arzneimittelversorgungsverordnung)**. A betegpénztárak és a gyógyszerészek között később jött létre az elszámolás módjáról szóló megállapodás. Azóta a gyógyszerészek egyszeri alkalommal 250 EUR-t, utána pedig minden egyes futárszolgáltatás után 5 EUR-t (plusz áfát) számolhatnak el. **Dr. Hagen Sexauer (bench-breaking.com piackutató cég)** felmérése szerint csaknem minden tízedik gyógyszertári vállalkozás 50 és 100% közötti mértékben növelte kiszállításait. (<https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/06/02/coronakrise-fuehrt-zu-deutlich-mehr-apotheken-botendiensten>)

Anglia: A brit kormány 2020 március végén 300 millió GBP-t pumpált a gyógyszertári piacba. (<https://psnc.org.uk/our-news/covid-19-funding-update-ministers-agree-300-million-cash-injection/>) A **Pharmaceutical Services Negotiating Committee (PSNC)** honlapján közölte, hogy a kormány ezzel reagálni akart a válság idején az ágazatban a likviditásra gyakorolt nyomásra. A kifizetések azonban csak az NHS (*National Health Service*) által a következő hónapokra rendelkezésre bocsátandó költségvetés előlegének számítanak. Ami annyit jelent, hogy a koronavírus-járvány miatt most kifizetett pénzügyi injekciót majd levonják az egyéb térítésekből. A gyógyszerészek mostanáig 200 és 100 millió GBP fölötti részkifizetéseket kaptak meg.

Mindezek mellett a gyógyszerészek május közepe óta 15 millió GBP összegben magasabb, kiegészítő térítésben részesülnek az „M” kategóriába tartozó gyógyszerek kiadásáért. Ezek közé tartozik mintegy 500 igen nagy keresletnek örvendő generikum. A gyógyszerész szövetség azonban kevésnek találja a kormány által nyújtott pénzügyi injekciót. Utal a receptek és az eladott OTC-k számának csökkenésére, ami a likviditás erőteljes csökkenését okozza a gyógyszerpiacon.

Skócia: Az *NHS Scotland* független a Nagy-Britannia egyéb részein működő állami egészségügyi szolgálatoktól. A fenti pénzügyi segélyek így nem érik el Skóciát. Viszont a skót kormány is lépett, áprilisi dekrétuma alapján az NHS Scotland egyszeri 5,5 millió GBP-t juttatott a gyógyszerészeknek. (<https://www.gov.scot/news/funding-for-community-pharmacies/>) Az indokolás szerint a gyógyszerészek a válság első heteiben sokkal többet dolgoztak. A kifizetésekkel egyebek között a gyógyszerészek túlóráit és a gyógyszertárakban felszerelt védőeszközöket (pl. plexi védőfalak) refinanszírozzák.

A skót kormány március végén új szolgáltatások bevezetésére és azok elszámolására hatalmazta fel a gyógyszertárakat. Egyebek között a „*Minor Ailment Service*“ kiterjesztéséről van szó, amelynek keretében a gyógyszerészek enyhe megbetegedések kezelésére válnak jogosulttá. A gyógyszerészek most több indikáció esetén állíthatnak fel diagnózist és írhatnak fel készítményt az orvossal történő egyeztetés nélkül, így csökkentve az orvosi praxisokban való látogatások számát. Ilyen indikációk: az akné, a hátfájás, a szénanátha és az emésztési zavarok.

Franciaország: Franciaországban segélyalapot hoztak létre az önálló tevékenységet végző gyógyító személyzet részére, amely a koronavírus-válság miatt bevételi kieséseket szenvedett és így gazdaságilag bajba került. (<https://uspo.fr/soutien-economique-de-lassurance-maladie-rossp-generiques-cotisations-sociales-arret-de-travail-visioconference-dimanche-10-mai-a-10h/>) A kifejezetten a gyógyszerészek részére bevezetett segély a forgalomcsökkenéshez igazodik. A gyógyszertártulajdonosok a veszteség 22%-át kérelmezhetik az alaptól, amely tartalmaz egy 4.305 EUR összegű átalányt. A gyógyszerész szövetség áprilisban közölte, hogy a segélyek kifizetésére májustól kerül sor. A szabályozás azonban csak a folyamatban levő naptári évre szól.

Az EU orphan drug-Rendeletének kritikája

BMJ 2020; 370 doi: <https://doi.org/10.1136/bmj.m2983>
(Published 29 July 2020) Cite this as: BMJ 2020;370:m2983

Kulcsszavak: gyógyszer, ritka betegségek kezelésére szolgáló gyógyszerek, orphan drugs, Európai Unió

Forrás Internet-helye: <https://www.bmj.com/content/370/bmj.m2983> ;
<https://investigativedesk.com/eu-orphan-medicines-regulation-failed/> ;
<https://www.miragenews.com/flawed-legislation-has-helped-create-a-new-profit-model-for-drug-industry/> ; <https://www.x-mol.com/paper/1288536835512516608> ;
Regulation (EC) No 141/2000 on orphan medicinal products:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3A121167> ;
141/2000/EK Rendelet a ritka betegségek gyógyszereiről: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:121167&from=EN>

Két holland újságíró, Daan Marselis és Lucien Hordijk, az Európai Bizottság munkaanyagára hivatkozva ízekre szedte az *EU orphan drug-Rendeletét*. A ritka betegségek gyógyszereiről szóló rendelet kibocsátására 2000-ben került sor. Ez húsz évig jelentős bevételnövekedéshez segítette a gyógyszeripart. Kizárólagos jogaik folytán egyes gyógyszereik hosszú évekig részesültek szabadalmi védelemben, holott e készítmények egyáltalán nem tették volna szükségessé a védettséget.

A Rendelet szerint ritka betegségek kezelésére szolgáló gyógyszerek esetén a piaci kizárólagossághoz való jog tíz évre szól. A szaknyelvi zsargonban az *orphan* (árva) kifejezés arra a tényre utal, hogy a gyógyszeripar normális piaci körülmények között aligha lenne érdekelt csupán néhány beteg szükségletei miatt gyógyszereket fejleszteni és forgalmazni. Ám ezen gyógyszerek többsége nem indokolta a speciális védelmet, amely jogosultalanul magas bevételekhez juttatta a gyógyszerkonzerneket.

A gyógyszeripar tehát bizonyos feltételek mellett exkluzív jogokkal rendelkezik a ritka betegségek gyógyítására szolgáló gyógyszerek forgalmazására. Az Európai Bizottság a *Pharmaceutical Committee* ülését követően, 2020. március 12-én rövid közleményt bocsátott ki. Az ülés jegyzőkönyve egyelőre nem, mindössze egy rövid összefoglaló áll rendelkezésre, mely szerint e gyógyszerek többsége a Rendelet nyújtotta védelem nélkül is piacra kerülhetett volna. Ezek szerint a (2017-ig) összesen 146 engedélyezett gyógyszer közül 18-24 tartozik a Rendelet hatálya alá. Azaz több mint 120 *orphan drug* a kizárólagossági jogok nélkül is piacra kerülhetett volna.

A két újságíró elemezte az *orphan drug*-ok (a 174 közül 120) utóbbi húsz évi forgalmát. Csupán a 2019-ben engedélyezett 20 gyógyszer több mint 1 milliárd EUR bevételt hozott. 2009-ben még csak három gyógyszer lépte túl a milliárdos határt. Az *orphan drug*-ok évente szűk 724 millió EUR-t (2019-i adat) hoztak a konyhára, röviddel az EU-Rendelet kibocsátását követően ez még 133 millió EUR volt. Ez azt jelenti, hogy az átlagos forgalom ötszörösére növekedett. Különösen a rákos megbetegedések ritka formáinak kezelésére szolgáló gyógyszerek igen jövedelmezők (mint a Revlimid®). 2019-ben az *orphan drug*-ok közé sorolt, rákos megbetegedések elleni gyógyszerek átlagosan 1,1 milliárd EUR bevételt hoznak, kétszer annyit, mint az ágazaton kívüli egyéb gyógyszerek.

Az EU-Rendelet a már évtizedek óta eluralkodó globális trendet követte. Az Egyesült Államokban 1983-ban, Japánban 1993-ban fogadták el a ritka betegségek gyógyszereiről szóló törvényt, amely lehetővé tette a cégek számára, hogy ritka betegségek gyógyítására szolgáló gyógyszereket fejlesszenek és azokat piaci védelem mellett forgalmazzák. Az európai törvényhozók az 1990-es években már attól tartottak, hogy beruházási lehetőségektől fosztják meg a gyógyszeripart. Mivel az ilyen gyógyszerek általában nem kifizetődők, a törvényhozók ellensúlyok bevezetésére törekedtek. Az EU tehát 1999-ben dolgozta ki hasonló törvénytervezetét, amely tíz évben szabta meg a kizárólagossághoz való jogot. Az amerikai törvény hét éves kizárólagosságról rendelkezik.

A piaci kizárólagosság elnyeréséhez a gyógyszernek elő kell segítenie egy ritka betegség kezelését. A gyógyszercégek kérelmet nyújthatnak be az Európai Gyógyszerügynökségnél (*European Medicines Agency – EMA*), amelyben bizonyítaniuk kell, hogy készítményük többelőnyös nyújt az összehasonlítható terápiákkal szemben. A konszernnek bizonyítani kell, hogy az adott gyógyszer krónikus rokkantsághoz vagy fogyatékosághoz vezető, az életre veszélyes betegség, vagy olyan betegség megelőzésére vagy kezelésére alkalmas, amely az EU-ban 100.000 személy közül ötöt érint. Ez utóbbi a ritka betegségek indikátora.

Annak idején a ***Ritka Betegségek Európai Szervezete (European Rare Diseases Organisation – EURORDIS)*** üdvözölte a Rendelet elfogadását és állást foglalt az e területen való kutatás-fejlesztés mellett. Az EURORDIS rendszeresen részt vesz az Európai Gyógyszerügynökség ***Ritka Betegségek Gyógyszerei Bizottságának (Committee for Orphan Medicinal Products – COMP)*** ülésein, amely tudományosan értékeli az *orphan drug*-okra benyújtott kérelmeket. A bizottság munkájában az Európai Gazdasági Térség tagállamai, az egészségügyi szakma és a betegszervezetek képviselői vesznek részt.

***A német gyógyszeripar helyzete 2019-ben – Pharma-Daten 2019 (4. rész):
A gyógyszeripar a német egészségügyben***
Bundesverband der Pharmazeutischen Industrie e. V.,
November 2019 (108 p.)

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszeripar, Németország

Forrás Internet-helye: <https://www.bpi.de/de/service/pharma-daten> ;
https://www.bpi.de/fileadmin/user_upload/Downloads/Publikationen/Pharma-Daten/Pharma-Daten_2019_DE.pdf ;

"Arzneimittelmarkt in Deutschland - Zahlen und Fakten",

Gesundheitsberichterstattung des Bundes – GBE (13. 07. 2020): http://www.gbe-bund.de/gbe10/abrechnung.prc_abr_test_logon?p_uid=gasta&p_aid=0&p_sprache=D&p_knoten=NE254

Jelentés a kötelező betegbiztosítás gyógyszerpiacáról: Klasszifikáció, metodika, eredmények 2020, Wissenschaftliches Institut der AOK (WIdO), Juli 2020 (122 p.):

https://www.aok-bv.de/imperia/md/aokbv/hintergrund/dossier/arzneimittel/gkv-arzneimittelmarkt_klassifikation_methodik_und_ergebnisse_2020.pdf

A gyógyszeripar a német egészségügyben

Az egészségügyi kiadások GDP-hez viszonyított aránya éveken keresztül stabil volt és csak lassan növekedett. A 2007 és 2017 közötti időszakban 10,2% és 11,5% között mozgott. A nominális egészségügyi kiadások 2012-ben első alkalommal lépték túl a 300 milliárd EUR küszöbét. 2017-ben az egészségügyi kiadások 376 milliárd EUR-t tettek ki. 2016-hoz viszonyítva ez 5,4%-os növekedést jelent. Az egy főre eső egészségügyi kiadások 2016 és 2017 között csaknem 4,9%-kal, 4.330 EUR-ról 4.544 EUR-ra növekedtek. A kötelező betegbiztosítás GDP-hez viszonyított kiadásai 2018-ban nem változtak, továbbra is annak 1,16%-át teszik ki.

A Szövetségi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2017-ben az egészségügyben foglalkoztatottak száma 5,6 millió volt, ami 93.000 fővel több mint előző évben volt. A foglalkoztatottak száma 1,7%-kal növekedett. A munkahelyek száma az egészségügyben 2000. óta 1,5 millióval növekedett.

A kötelező betegbiztosítás gyógyszerkiadásainak alakulása folyamatosan az egészségpolitikai közbeszéd tárgyát képezi. A kötelező betegbiztosítás szolgáltatásokra fordított kiadásai évek óta nem érik el a GDP 1,2%-át (2015: 1,15%, 2016, 2017 és 2018 egyaránt 1,16%). A kötelező betegbiztosítás GDP-hez

viszonyított gyógyszerkiadásai a gazdasági válság hatásainak figyelembevételével nem növekedtek gyorsabban a gazdaság teljesítményénél. Ennek tükrében pedig semmi jele annak, hogy „az egészségügyben költségrobbanás következett volna be”.

A kötelező betegbiztosítás pénzügyi helyzetét elsősorban a bevételi és kiadási oldalon jelentkező strukturális problémák befolyásolják. A kedvező konjunktúra és a foglalkoztatás helyzete alapján a kötelező betegbiztosítás pénzügyi helyzete stabil. A kötelező betegbiztosítás pénztárai 2019 első félévében a tartalékok felhasználása érdekében többet költöttek a bevételeknél. Pénzügyi tartalékaik így is 21 milliárd EUR-t tesznek ki. Ennek oka a kedvező gazdasági környezet. A bérezés és a foglalkoztatás kedvező alakulása – a társadalombiztosításra köteles foglalkoztatásból származó bevételek 3,6%-os növekedése 2019 első félévében – a kötelező betegbiztosítás járulékokból származó bevételeinek kedvező alakulását eredményezte. Az Egészségügyi Alap 2019. január 15-én 9,7 milliárd EUR pénzügyi tartalékkal rendelkezett (az előző évhez viszonyítva +6,6%). A gazdasági növekedés jelenleg lelassult, a prognózisok az előző évhez viszonyítva visszafogottabbak.

Az elmúlt évek reformjai nem vezettek a kötelező betegbiztosítás pénzügyi helyzetének tartós stabilizálásához. Az Egészségügyi Alap és a kötelező betegbiztosítás egyes pénztárai a stabil gazdasági helyzet és a foglalkoztatás növekedése folytán többletet értek el, amelynek mértéke pénztáranként változó.

A gyógyszerellátás gazdaságosságáról szóló törvény (Arzneimittelversorgungs-Wirtschaftlichkeitsgesetz – AVWG) 2006-ban még főleg a gyógyszerkiadások csökkentésére irányult. A **versenynek a kötelező betegbiztosítás területén való megerősítéséről szóló törvény (GKV-Wettbewerbsstärkungsgesetz – GKV-WSG)** 2007-ben az egészségügyi versenyt vette célba. További két törvény pedig, **a kötelező betegbiztosítás módosításáról szóló törvény (GKV-Änderungsgesetz – GKV-ÄndG)** és a **gyógyszerpiac átrendezéséről szóló törvény (Arzneimittelmarktneuordnungsgesetz – AMNOG)** részterületek szabályozására irányult, főleg a gyógyszerellátás területén. A gyógyszeripar nézőpontjából a legkényesebb kérdések, a kötelező árkedvezmények 16%-ig való felszólása és az eddig leghosszabb ideig tartó árarmoratórium. A gyógyszeripar kötelező árkedvezményekkel való megterhelése (kötelező és privát betegbiztosítás a gyógyszerértékelési és kórházi piacon összesen) csupán 2018-ban 2,17 milliárd EUR-t tett ki. A gyógyszerpiac átrendezéséről szóló törvény (AMNOG) valóságos paradigmaváltást jelentett a gyógyszerértékelés és az árképzés tekintetében. Az innovatív gyógyszerekre vonatkozóan a gyógyszergyártók által megszabott árat csak a piaci bevezetést követő első évben térítik korlátlanul. A később kialakított térítést a korai haszonértékelés eredményei befolyásolják.

Jelentés a biotechnológiai ágazat helyzetéről Németországban 2019-ben – BIOTECH-REPORT – Medizinische Biotechnologie in Deutschland 2020
Boston Consulting Group –vfa bio – Die forschenden Pharmaunternehmen,
Juni 2020 (65 p.)

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszeripar, biotechnológia, Németország

Forrás Internet-helye: <https://www.vfa.de/de/presse/publikationen>

Az orvosi biotechnológiai ágazat legfontosabb gazdasági adatai 2019-ben:

- A biofarmaceutikumok forgalma (gyógyszertári és kórházi piac) 2018-hoz viszonyítva 13%-kal, 12,7 milliárd EUR-ra növekedett. E forgalom részesedése a teljes gyógyszerpiacból 27,1%-ról 28,7%-ra növekedett. A növekedés az összes gyógyászati alkalmazási területen megvalósult.
- A biosimilar készítmények forgalma piacra való bevezetésük óta erőteljesen növekedik; ezek már az első évben 60%-os piaci részesedést értek el. Forgalmuk aránya a megfelelő biofarmaceutikai szegmensben 2019-ben átlagosan 42% volt.
- 15 új biofarmaceutikum engedélyezésére került sor – ami az újonnan engedélyezett készítmények 45%-ának felel meg.
- A fejlesztés magas szinten stabilizálódott: A klinikai fejlesztés fázisában levő biofarmaceutikai készítmények száma 635-ről 640-re növekedett.
- A biotechnológiai cégek személyi állománya 5,8%-kal, 42.300-ra növekedett – ami új rekordszintet jelent.

A ***Biotech-Report 2020*** a fejlett terápiás gyógyszerkészítményekre (*ATMP = Advanced Therapy Medicinal Products*), azaz génterápiás és sejterápiás készítményekre, valamint biotechnológiaiilag feldolgozott szövettermékekre összpontosít. 2020-ban az EU-ban tíz ATMP-t engedélyeztek.

2018-ban Németországban a betegekkel végzett génterápiás vizsgálatok aránya (4,4%) jóval elmarad az Egyesült Államokétól (47,5%) és Kínáétól (39,2%). Ahhoz, hogy Németországban is kialakuljon az "ATMP-barát" kultúra és struktúra, létre kellene hozni az ATMP kutatások központját és egy ATMP munkacsoportot, a *Paul-Ehrlich-Institut*-nál pedig a tanácsadásra való várakozási idők és a vizsgálati kérelmek feldolgozási idejének csökkentése érdekében növelni kellene a személyi állományt.

[*A német biotechnológiai ágazat helyzete 2015-ben, 2015. 13. sz.; Az orvosi biotechnológia helyzete Németországban 2016-ban, 2016. 22. sz.*]

A német gyógyszeripari export statisztikája 2020 március és május között

Statistisches Bundesamt (Destatis)

Pressemitteilung Nr. N 038 vom 21. Juli 2020

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszeripar, export, Németország

Forrás Internet-helye:

https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2020/07/PD20_N038_51.htm
1

- A német gyógyszeripar átlagon felül exportorientált. 2019-ben az exporttöbblet 27,6 milliárd EUR-t tett ki.
- A nem EU-államok egyre nagyobb szerepet játszanak: az export 2009. óta csaknem megháromszorozódott.
- Belföldi forgalom: + 20,2% (2020 március 2019 márciusához viszonyítva); a gyógyszertárak készletfeltöltést célzó megrendeléseinek folytán a koronavírus-járvány kezdetén.
- 2020 első negyedév: 2,3%-os termelésnövekedés az előző év hasonló időszakához viszonyítva.

A gyógyszeripari export a koronavírus-válság kezdete óta erőteljesen növekedett. A gyógyszerexport 2020 március és május között az előző év hasonló időszakához viszonyítva érték szerint 14,3%-kal, 22,1 milliárd EUR-ra növekedett (2019 március-május: 19,3 milliárd EUR). A gyógyszeripari termékek exportja 2020 márciusában a statisztika létezése óta új havi rekordot döntött, az előző év e hónapjához viszonyítva 27,8%-kal, 8,2 milliárd EUR-ra növekedett.

Az exporttöbblet 2009-ben 12,8 milliárd EUR, 2019-ben 27,6 milliárd EUR volt. Németország 2019-ben összesen 80,7 milliárd EUR értékben exportált gyógyszeripari termékeket. 2019-ben a legfontosabb felvevőpiac az Egyesült Államok volt (13,8 milliárd EUR, ill. a teljes export 17,1%-a), amelyet Hollandia és Svájc követett.

A gyógyszerimport 53,1 milliárd EUR-t tett ki. A legfontosabb származási ország Svájc volt (8,6 milliárd EUR, a teljes import 16,1%-a), amelyet az Egyesült Államok és Hollandia követett. Németország gyógyszerimportjának 58%-a az EU-ból származik. A Kínából és Indiából származó import mindössze 1,4%-ot tesz ki.

2019-ben Németország gyógyszeripari termelése 31,1 milliárd EUR-t tett ki. E gyógyszerészeti termékek 86,2%-a ún. gyógyszerespecialitás volt, azaz fogyasztásra kész gyógyszer vagy oltóanyag, továbbá diagnosztikumok komponensei. A gyógyszergyártáshoz szükséges alapanyagok 2019-ben a gyógyszertermelés 11,9%-át tették ki. 2020 első negyedévében a belföldi termelés trendje pozitív volt: A gyógyszerészeti termékek termelése az előző év hasonló időszakához viszonyítva 2,3%-kal, 8,1 milliárd EUR-ra növekedett.

***Jelentés a generikumok arányáról a németországi gyógyszerellátásban –
Generikumok számokban***

Pro Generika e. V., 18. 06. 2020. (40 p.)

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszerellátás, generikumok, Németország

Forrás Internet-helye: <https://www.progenerika.de/publikationen/generika-in-zahlen-2/> ; https://www.progenerika.de/wp-content/uploads/2020/06/Generika-in-Zahlen-2019_ES.pdf

A *Pro Generika szövetség* „Generika in Zahlen 2019“ c. brosrájaja szerint a generikumok aránya a németországi gyógyszerellátásban 2019-ben 78,2%-ról 78,7%-ra növekedett. 2009-ben még 67,1% volt.

Az abszolút számokban kifejezett generikumfogyasztás a kötelező betegbiztosítás keretében 2019-ben 35 milliárd napi terápiás dózist tett ki. 2018-ban 34,1 milliárd, 2009-ben 24,9 milliárd volt.

A szabadalmi védelem alatt álló gyógyszerek fogyasztása 2009 és 2019 között 4,2 milliárdról 2,2 milliárd napi terápiás dózusra csökkent. Az első kézből származó szabadalommentes gyógyszerek fogyasztása 8 milliárdról 7,2 milliárd napi terápiás dózusra csökkent. A biosimilar készítményeké pedig 0,01 milliárdról 0,09 milliárd napi terápiás dózusra növekedett.

A Pro Generika szerint az ellátásban való magas arányuk ellenére a generikumok aránya a betegpénztárak költségeiben viszonylag alacsony. 2019-ben szűk 5,8 milliárd EUR-t, 2009-ben 4,3 milliárd EUR-t tett ki.

A szabadalmi védelem alatt álló gyógyszerek költségei ugyanezen időszakban 7,4 milliárdról 12,2 milliárd EUR-ra növekedtek. Az első kézből származó szabadalommentes gyógyszerek költségei 7,3 milliárdról 9,5 milliárd EUR-ra növekedtek. A biosimilar készítmények költségei pedig 0,05 milliárdról 0,92 milliárd EUR-ra növekedtek.

Jelentés a német kórházak helyzetéről 2020-ban. A kórházak többsége deficitre számít – Roland Berger Krankenhausstudie 2020

Roland Berger, Pressemitteilung, 27 Juli 2020., 08:52

Kulcsszavak: egészséggazdaság, kórházi gazdálkodás, kórházügy, Németország

Forrás Internet-helye:

Roland Berger Krankenhausstudie 2020 (20 p.):

<https://www.rolandberger.com/de/Publications/Wirtschaftliche-Lage-von-Deutschlands-Krankenh%C3%A4usern-verslechtert-sich-deutlich.html> ;
<https://www.mynewsdesk.com/de/rolandberger/pressreleases/krise-in-der-krise-covid-19-verschaerft-wirtschaftliche-situation-deutscher-kliniken-3023129>

A megkérdezésre 2020 május végén és június elején, 600 kórház részvételével került sor.

A megkérdezettek 29%-a 2020-ban forgalomnövekedésre (előző évben 66%), 59%-a stagnálásra (előző évben 19%), 17%-a forgalomcsökkenésre (előző évben 16%) számít.

A megkérdezett kórházak 57%-a deficitre számít. A kórházak méretei szerint: a több mint 1.000 ágyal rendelkező kórházak 72%-a, az 500-1.000 ágyal rendelkezők 47%-a, a kevesebb mint 500 ágyal rendelkezők 32%-a számít deficitre.

A nagyobb kórházak kihasználtsága erőteljesebben csökkent

A több mint 1.000 ágyal rendelkező kórházaknál a kihasználtság fekvőbeteg osztályokon 37%-kal, intenzív osztályokon 27%-kal, az 500-1.000 ágyal rendelkezőknél fekvőbeteg osztályokon 32%-kal, intenzív osztályokon hat százalékkal, a kevesebb mint 500 ágyal rendelkezőknél fekvőbeteg osztályokon 35%-kal, intenzív osztályokon 15%-kal csökkent.

Az 500-1.000 ágyal rendelkező kórházak ismét közeledtek a válság előtti szinthez. Saját bevallásuk szerint intenzív osztályokon ismét elérték a 100%-ot, fekvőbeteg osztályokon a válság előtti 89%-ot. A több mint 1.000 ágyal rendelkező kórházaknál ezek a mutatók 87%-on, ill. 86%-on állnak.

A több mint 1.000 ágygal rendelkező kórházak 75%-a állította, hogy az ágyak szabadon tartásáért járó 560 EUR átalány nem elégséges a bevételkiesések kompenzálásához. Erre az 500-1.000 ágygal rendelkező kórházak 57%-a, a kevesebb mint 500 ágygal rendelkezők 52%-a válaszolt hasonlóképpen. Időközben az ágyak szabadon tartásáért fizetett átalányt lépcsőzetesen alakították: a nagyobb kórházak ágyanként 760 EUR-t, a kisebbek 360 EUR-t kapnak.

A holdingban működő kórházak jobb eredményt érnek el

A kórházigazgatókat az elmúlt év gazdasági eredményeiről is megkérdezték: A kórházak 67%-ánál a forgalom növekedett, 11%-ánál konstans volt, 22%-ánál csökkent.

A kórházak gazdasági helyzete már 2019-ben rosszabbodott. 2018-ban még a kórházak 78%-a ért el forgalomművekedést és 9%-nál csökkent.

A kórházi holdingok gazdasági helyzete kedvezőbb. Miközben 2019-ben az összes kórház 48%-a, a holdingban működők 66%-a és a nem holdingban működők 38%-a ért el többletet. És fordítva: a holdingban működők 24%-a, a nem holdingban működők 38%-a könyvelt el deficitet.

Főleg a kommunális kórházak veszteségesek

2019-ben a kommunális kórházak 41%-a, a közhasznú társaságként működők 17%-a, a privát kórházak 11%-a volt veszteséges. Ezzel szemben a privát kórházak 67%-a, a közhasznú társaságok 61%-a, a kommunális kórházak 41%-a ért el többletet.

A hatékonyságnövelés lehetőségei

Jelenleg a kórházak 53%-a van az eredmény javításának szakaszában. 86%-uk a fekvőbeteg ellátásból származó bevételek növelésére törekszik. Az esetszámoknak a fekvőbeteg szektorban való csökkenése mellett azonban ez aligha reális.

A kórházak 63%-a a dologi, 49%-a a személyi költségek csökkentését veszi célba. 42% az ambuláns ellátásból való bevételek növekedésével számol. 20% a támogatások és adományok reményében tervez.

81% új társulási struktúrák kialakításában lát bevételnövekedést. Egyes kórházak pedig a személyi állomány jobb kihasználásával törekednek jobb hatékonyságra.

Az optimizmus-paradoxon

Bertelsmann-Stiftung – eupinions, 2020/01 (28. 05. 2020) (38 p.)

Kulcsszavak: jövőkép, optimizmus, pesszimizmus, Európa

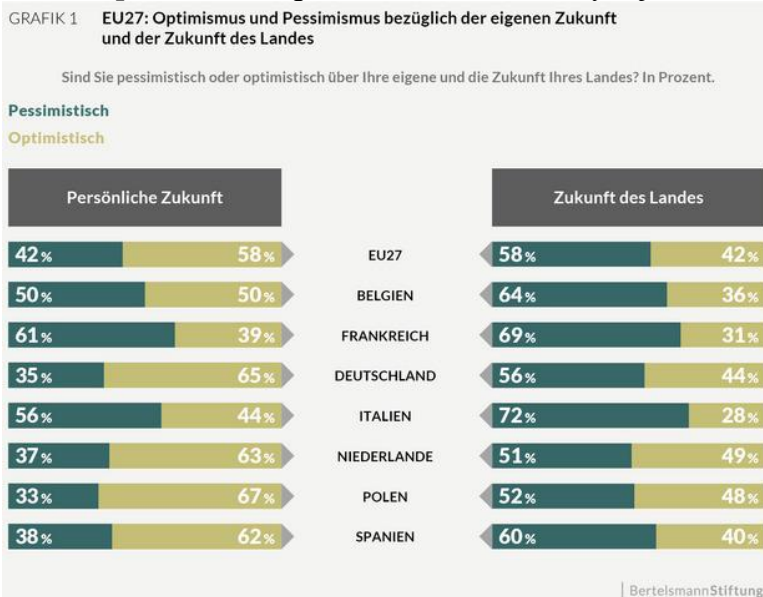
Forrás Internet-helye: https://www.bertelsmann-stiftung.de/de/themen/aktuelle-meldungen/2020/mai/europaeer-sind-persoendlich-optimistisch-blicken-aber-pessimistisch-auf-das-eigene-land/?etcc_med=newsletter&etcc_cmp=nl_bertelsmann_18181&etcc_plc=aufmacher&etcc_grp=&etcc_ctv=Europ%C3%A4er%20sind%20pers%C3%B6nlich%20optimistisch%20blicken%20aber%20pessimistisch%20auf%20das%20eigene%20Land ;
<https://www.bertelsmann-stiftung.de/de/publikationen/publikation/did/das-optimismus-paradox-all> ;

Az eupinions projekt: <https://www.bertelsmann-stiftung.de/de/unsere-projekte/eupinions> ;
<https://www.bertelsmann-stiftung.de/de/unsere-projekte/eupinions/projektbeschreibung>

Az európaiak többsége pozitívan tekint saját jövője elé, de országa jövőjét negatívan látja. Ez az optimizmus-paradoxon az összes szociális csoportnál, korcsoportnál és országban azonosan jelenik meg. Az ország jövőjének negatív megítélése az európaiak körében igen erőteljes tendencia, amely főleg a pártpolitikai tendenciák tekintetében jelentős politikai hatásokkal jár.

A Bertelsmann-Stiftung „eupinions” projektje keretében készített tanulmány ("Das Optimismus-Paradox") legfontosabb következtetése, hogy a 27 EU-tagállamban a megkérdezettek 58%-a pozitívan látja személyes jövőjét, országa jövője tekintetében azonban pesszimista.

EU27: Optimizmus és pesszimizmus a személyes jövő és az ország jövője tekintetében

Sötétzöld: pesszimista; Sárgászöld: optimista ; Bal: személyes jövő, Jobb: az ország jövője

Egyes országokban, mint Lengyelország, a lakosság hasonló mértékben optimista saját jövője (optimisták 67%, pesszimisták 33%) és országa jövője (optimisták 48%, pesszimisták 52%) tekintetében. Franciaország lakossága viszont sötéten látja az ország jövőjét (optimisták 31%, pesszimisták 69%) és ugyanakkor kifejezetten negatívan ítéli meg saját életének alakulását (optimisták 39%, pesszimisták 61%).

A 16 és 35 év közöttiek jóval több optimizmussal tekintenek országuk jövőjébe, mint a 46 és 70 év közöttiek. Az összes korcsoport körében jellemző, hogy a magasabb végzettséggel rendelkezők saját életük tekintetében optimistábbak, az ország jövője tekintetében azonban pesszimistábbak.

A nők saját életük tekintetében optimistábbak, országuk jövője tekintetében viszont pesszimistábbak, mint a férfiak. A munkanélküliek mind saját életük, mind az ország jövője tekintetében különös mértékben pesszimisták.

Az elemzés szoros összefüggést mutatott ki a megkérdezettek személyes és közéleti pesszimizmusa és pártpolitikai preferenciái között. A jobboldali populisták körében igen magasfokú személyes és társadalmi pesszimizmus nyilvánul meg.

Ezek az eredmények a koronavírus-járvánnyal összefüggésben két szempontból relevánsak: A várakozások szerint az országra kilátástalan jövő vár. És még ha a mindenkori kormány válságmenedzsmenete iránt elégedettség magas is, a társadalmi pesszimizmus a válság személyes és társadalmi következményei miatt fokozódik.

Catherine E. de Vries

Professor of Politics

Bocconi University

catherine.devries@unibocconi.it

Isabell Hoffmann

Senior Expert

Bertelsmann Stiftung

isabell.hoffmann@bertelsmann-stiftung.de

„Soha sem késő?”

Nyitottság az időskorúak körében: szex, kábítószer, tetoválás

GDI Gottfried Duttweiler Institute, 28.05.2020

Kulcsszavak: időskorúak, életmód, életstílus, szex, kábítószer, tetoválás, Svájc, Németország

Forrás   **Internet-helye:**   https://www.gdi.ch/de/publikationen/trend-updates/offenheit-im-alter-wie-stehts-mit-sex-drogen-und-tattoos?utm_source=newsletter_200528DE&utm_medium=email&utm_campaign=niezualt20

Udo Jürgens táncdalénekes egyszer azt találta mondani, hogy «Az élet 66 évesen kezdődik». És a valóság is azt mutatja, hogy a kábítószerrel való kísérletezgetés a 61 és 70 év közöttiek körében ismét fellendülőben van.

A tanulmány az új dolgok iránti fogékonyság és az életkor összefüggését elemzi. Egyebek között a szexhez, a kábítószerhez és a tetováláshoz való viszonyulás alakulását. Első pillantásra semmi meglepő: a tendencia az életkor előrehaladtával csökken, ha nem is egyforma ütemben. Az online-felmérés keretében 1.000-1.000 svájci és németországi személyt kérdeztek meg, hogy mennyire nyitottak új tapasztalatok iránt a szex és a kábítószeres területén. Miközben a szexuális kísérletezgetéshez való kedv még a 40 és 50 évesek körében is fokozott marad, kábítószereseknél még a fiatalok körében is alacsony. Az életkor előrehaladtával pedig a szex és a kábítószer iránti nyitottság jelentősen csökken. Ez azonban váratlanul megszakad. A 61 és 70 év közöttiek körében ismét növekedik az új tapasztalatok iránti nyitottság: mind a szex, mind a kábítószeres tekintetében.

A tetoválások tekintetében már másképp állnak a dolgok. Főleg a 16 és 40 év közöttiek körében elképzelhető, hogy folyamatosan újabb tetkókkal díszítsék magukat. 40 év fölött már az újabb tetoválás iránti késztetés gyorsan csökken, a 70 és 80 évesek körében pedig már senki sem támogatja az ilyen testdíszeket.

„Nie zu alt?” *Älterwerden zwischen Offenheit und Bewahrung. GDI-Studie Nr. 48 / 2020, Sprache: Deutsch, Format: PDF, 2020-05-01, Stefan Breit, Jakob Samochowiec, Preis: CHF 92.00*

Stefano Pessina, a Walgreens Boots Alliance vezérigazgatója távozik pozíciójából

Forrás Internet-helye:

<https://www.forbes.com/sites/brucejapsen/2020/07/27/walgreens-ceo-stefano-pessina-to-step-down/> ; https://en.wikipedia.org/wiki/Stefano_Pessina

Stefano Pessina (Sz. Pescara, 1941. június 4) olasz üzletember.

Tanulmányok: Politecnico Milano. Eredetileg atomfizikusnak készült.

1977-ben átvette családja gyógyszernagykereskedelmi cégét, majd létrehozta a francia-olasz *Alliance Santé*-t, amely 1997-ben egyesült az *Alliance UniChem*-mel. 2001-2004 között ennek vezérigazgatója, alelnöke és elnöke volt. A cég 2006-ban egyesült a *Boots Group PLC*-vel. 2007 és 2014 között az *Alliance Boots* elnöke volt. A részvényesek 2014 végén megszavazták az amerikai *Walgreens* gyógyszertári lánc és az *Alliance Boots* egyesülését. Pessina 2015 elejétől a *Walgreens Boots Alliance* vezérigazgatója és a *Consumer Goods Forum* igazgatója lett.

A konszern bejelentette Pessina visszalépését a vezérigazgatói pozícióból, amit stratégiai irányváltással indokolt.

Pessina azonban ezzel nem lép ki a cégtől. A jövőben a felügyelő bizottság elnöke lesz. James Skinner, a felügyelőbizottság eddigi elnöke átadja helyét, de maga is a bizottság tagja marad.

A 79 éves üzletember a nemzetközi gyógyszernagykereskedelem egyik leggazdagabb és legbefolyásosabb szereplője. Nettó vagyona: 10,3 milliárd USD (2020 február).

A *Walgreens Boots Alliance* több gyógyszernagykereskedelmi és gyártó céggel, saját bevallása szerint 440.000 foglalkoztatottal rendelkezik a világ több mint 25 országában.

A koronavírus és a gyógyszertárak világának átalakulása- egységes szerkezetben

DAZ ONLINE, 2020. 20. 05.; 22. 05.; 29.05.; 02.06.

Forrás Internet-helye:

<https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/05/20/mehr-rezept-rechte-fuer-apotheker-in-vielen-laendern/chapter:all> ;

A DAZ.ONLINE minisorozatban ismerteti a koronavírus-járvány miatt az európai gyógyszertárakban bevezetett változásokat. Az áttekintés az *Európai Unió Gyógyszerészeti Csoportja (Pharmaceutical Group of the European Union – PGEU)* segítségével készült.

Receptfelírás, receptek érvényességének meghosszabbítása

Franciaország: A francia hivatalos közlönyben 2020. március 15-én megjelent egy dekrétum, mely szerint a gyógyszerészek újabb orvoslátogatás és a recept hosszabbítása nélkül is kiadhatják a gyógyszert a krónikus betegek részére. (<http://www.ordre.pharmacien.fr/Communications/Les-actualites/Renouvellement-exceptionnel-de-traitement-chronique-par-les-pharmaciens-d-officine>) A gyógyszerész egyszerre több dobozt is kiadhat rendszeresen felírt gyógyszerből. Így a betegek gyógyszerrel való ellátottsága május végéig biztosított, csak júniusban lesz szükségük új receptre. Ebből csak az érzéstelenítőket zárják ki. A gyógyszerésznek tájékoztatnia kell a beteget a rendkívüli ellátásról.

Írország: *Simon Harris író egészségügyi miniszter* 2020. április 3-án aláírta az egészségügyi termékek felírásáról szóló rendeletet (*Medicinal Products (Prescription and Control of Supply) (Amendment) Regulations 2020*) (<https://www.gov.ie/en/press-release/d80ca9-minister-for-health-signs-regulations-to-assist-with-prescriptions-d/>), amely lehetővé teszi a recepteknek a HSE egészségügyi szolgálat biztonságos szerverén keresztül (*HSE's Healthmail system*) a gyógyszertár felé való továbbítását. A receptek

érvényessége egyben a kiállítástól számított hat hónapról kilenc hónapra hosszabbodik. A rendelet szerint a gyógyszerészek meghosszabbíthatják a receptet, azaz további orvoslátogatás nélkül felírhatják a beteg által rendszeresen fogyasztott gyógyszert.

Lengyelország: A 2020. március 31-én hatályba lépett rendelet szerint a gyógyszerészek bizonyos esetekben receptet írhatnak fel. (<https://opieka.farm/wystawianie-recept/farmaceuci-moga-juz-wystawiac-refundowane-recepty/>) A gyógyszerészek meghatározott gyógyszerelési listákról maguk is felírhatnak és kiadhatnak vényköteles gyógyszereket. Kivételt képeznek az érzéstelenítők és az altatók, valamint esetleg szenvedélybetegséget okozó gyógyszerek, amelyek külön listán szerepelnek. A gyógyszerészek jogosulttá válnak a betegek családtagjai részére való receptfelírásra, ha ők maguk éppen nem tudnak orvoshoz menni. A felesleges orvoslátogatás és patikába járkálás megelőzése érdekében a gyógyszerészek nagyobb kiszereletet is kiadhatnak, mint amekkorát az orvos felírt.

Portugália: A kormány rendkívüli rendelete szerint a gyógyszerészek Portugáliában is jogosulttá válnak arra, hogy szükség esetén recept nélkül is kiadjanak gyógyszereket. (<https://www.infarmed.pt/documents/15786/3584301/Orienta%C3%A7%C3%B5es+t%C3%A9cnicas+para+farm%C3%A1cias/a7c224f8-9051-068a-1703-e7e783cd68da>) Konkrétan a gyógyszerértárvezető, vagy az általa meghatalmazott gyógyszerész jogosult vényköteles gyógyszer recept nélküli kiadására. Ez az orvoslátogatások számának csökkentését célozza. A kiadott mennyiség nem haladhatja meg a háromhavi gyógyszeres szükségletet és azt pontosan dokumentálni kell. A betegnek hihető módon kell bizonyítania, hogy krónikus megbetegedésben szenved, pl. betegdokumentumot, vagy korábban kiváltott recept másolatát kell bemutatnia.

Spanyolország: Spanyolországban az egészségügyi rendszer már régóta több digitális ellátási komponenssel rendelkezik. Egyebek között már jó ideje alkalmazzák az e-receptet. A spanyol kormány is rendeletet bocsátott ki a fertőzés kockázatát csökkentendő intézkedésekről. Ez most lehetővé teszi, hogy a krónikus betegeknek a recept meghosszabbítása érdekében ne kelljen

ismételten orvoshoz fordulniuk. A gyógyszerésznek csak be kell pillantania az elektronikus betegdokumentumba és újabb e-recept kiállítása nélkül is kiadhatja a gyógyszert. A gyógyszerészek az egészségügyi minisztérium útmutatása alapján a karanténban levő, vagy bizonyos kockázati tényezővel élő betegek részére futárszolgálattal is elküldhetik a gyógyszert. (<https://www.portalfarma.com/Profesionales/consejoinforma/Paginas/2020-colaboracion-farmacias-administraciones-publicas.aspx>)

Egyesült Királyság: A brit kormány 2020 április végi rendelete szerint a gyógyszerészek a recept orvos általi meghosszabbítása nélkül is kiadhatnak bizonyos gyógyszereket. (<https://www.rpharms.com/about-us/news/details/New-legislation-on-controlled-drugs-supply-during-pandemic->

(Royal Pharmaceutical Society RPS Guidance:

<https://www.rpharms.com/resources/pharmacy-guides/controlled-drugs-contingency-legislation>) Ehhez bizonyos feltételeknek kell teljesülniük: A beteg lakóhelyén a koronavírus-járvány miatt több orvosi praxisnak kell zárva lennie, a gyógyszerelés nem lehet halasztható anélkül, hogy ez ne okozna egészségi kockázatot a beteg számára. A gyógyszerészek – az orvossal való konzultációt követően – lehetőséggel rendelkeznek a recept érvényességének módosítására. Bizonyos krónikus betegek számára ez lehetővé teszi, hogy csak később forduljanak orvosukhoz a recept meghosszabbítása céljából.

Futárszolgálatok és telefarmacia

Annak érdekében, hogy a betegeknek ne kelljen még egyszer gyógyszertárba menniük, a németországi gyógyszerészek nem kedvezményes árú gyógyszert is kiadhatnak, ha a szükséges gyógyszer nem áll rendelkezésre. Másrészt a kockázati csoportokhoz tartozó, vagy karanténban levő betegeket gyakran futárszolgálat közvetítésével látják el. A gyógyszerészek minden kiszállításért 5 EUR-t kapnak.

Ausztria: Ausztriában már márciusban lehetővé tették a standard-ellástól eltérő kivételeket

(<https://www.apotheker.or.at/Internet/OEAK/NewsPresse.nsf/lookupDocuments/9282F2B5322BF363C125852E002F1E9D?OpenDocument>). A betegek telefonon is receptet kérhetnek orvosukhoz, aki azt a megnevezett gyógyszerertárhoz irányítja. *Dr. Ulrike Mursch-Edlmayr, a gyógyszerész kamara elnöke* szerint ebben az esetben három lehetőség van: a beteg maga megy el a gyógyszerért, megbíz valakit a recept kiváltásával, vagy a beteg számára életmentő gyógyszert a gyógyszerertár házhoz szállíttatja.

Horvátország: A gyógyszerészek és a Vöröskereszt közötti együttműködés keretében karanténban levő, vagy kockázati csoporthoz tartozók részére a Vöröskereszt önkéntesei szállítják ki a gyógyszert (<https://farmaceut.org/hlj-objave-i-naputci-za-ljekarnike-8-travnja-2020/?cookie-state-change=1590142778670>). A futárszolgálatról szóló együttműködést a koronavírus-járvánnyal összefüggésben megerősítették. Az önkéntesek szerződést kötnek a Vöröskereszttel és képzésben részesülnek a gyógyszerek átadásának módjával kapcsolatban.

Franciaország: A *Francia Gyógyszerész Szövetség (Fédération des syndicats pharmaceutiques de France (FSPF))* és a Vöröskereszt 2020. március 20-án szerződést kötött, mely szerint a karanténban élő és valamely kockázati csoporthoz tartozó személyek jogosultak a gyógyszerek önkéntesek általi ingyenes kiszállítására (<https://www.ouest-france.fr/sante/virus/coronavirus/coronavirus-croix-rouge-et-pharmacies-unissent-leurs-forces-6790599>). A recept elektronikusan is továbbítható, vagy azt a Vöröskereszt önkéntesei is átvehetik. A gyógyszerész szövetség e-recept közvetítő szolgáltatást működtet honlapján.

Olaszország: Olaszországban ugyancsak a koronavírus-járvány miatt került sor a *Federfarma* gyógyszerész szövetség és a Vöröskereszt közötti együttműködés megerősítésére (<https://www.federfarma.it/Edicola/Comunicati-stampa/11-03-2020-18-30-52.aspx>). Azon betegek részére, akik maguk nem tudnak elmenni a gyógyszerertárba, 24 órás forróvonalat hoztak létre, amelyen a betegek a

gyógyszer házhozszállítását kérhetik. A szolgáltatás minden 65 év fölötti, koronavírussal fertőződött vagy már karanténban levő személy számára ingyenes.

Lengyelország: A *Lengyel Egészségügyi Alap (Narodowy Fundusz Zdrowia – NFZ)* kifejlesztett egy elektronikus telefarmacia-rendszert, amely most a koronavírus-járvány idején nyer alkalmazást (<https://www.nia.org.pl/2020/03/18/komunikat-nfz-dotyczacy-wystawiania-potwierdzenia-i-realizacji-zlece-na-zaopatrzenie-w-wyroby-medyczne/>). A gyógyszertáraknak szerződést kell kötniük az egészségügyi szolgálattal és így részt vehetnek az online-receptek és a házhozszállítás rendszerében. A betegek futárszolgálat mellett is dönthetnek, amely ugyancsak a gyógyszertártól kapja a megbízást.

Portugália: A koronavírus-járvány miatt a működő regionális telefarmacia-projektet az egész ország területére kiterjesztették (<https://www.netfarma.pt/anf-alarga-linha-safe-aos-cidadaos/>). A járványt megelőzően két régióban teszteltek egy sürgősségi forróvonalat, ahol a betegek tanácsot kérhetnek. A betegek most már az egész országban felhívhatják az 1400-as számot és igényelhetik sürgősen szükséges gyógyszereiket. A gyógyszerész szövetség munkatársai a legközelebbi gyógyszertárhoz irányítják a beteget, amellyel aztán akár telefonon is megállapodhat egy futárszolgálattal a kiszállásról. A kiszállással kapcsolatban a gyógyszerész szövetség a portugál postával is szerződést kötött.

Spanyolország: A gyógyszerész szövetség és a Vöröskereszt közötti együttműködés Spanyolországban is intenzívebbé vált. A segélyszervezet 200.000 önkéntese szoros kapcsolatban áll az ország 22.000 gyógyszertárával (<https://www.portalfarma.com/Profesionales/consejoinforma/Paginas/2020-acuerdo-farmaceuticos-cruz-roja-entrega-medicamentos.aspx>). Március 27. óta a karanténban levő, krónikus megbetegedésekben, légúti betegségekben, diabéteszben és szív-és érrendszeri megbetegedésekben szenvedő személyek jogosultak a Vöröskereszt futárszolgálatának igénybevételére.

Egyesült Királyság: Angliában július 1-ig létrehozzák az NHS által finanszírozott futárszolgálatot, amely gyógyszert szállít a karanténban levő,

vagy kockázati csoporthoz tartozó személyek részére. Az NHS lépcsőzetes, havi átalányt fizet a gyógyszertáraknak, amelynek mértéke a kiszállított gyógyszerek számától függ. (<https://www.england.nhs.uk/coronavirus/publication/preparedness-letters-for-community-pharmacy/>). Az első száz futárszolgáltatásért a gyógyszerész nem számolhat fel átalányt. 2.500 gyógyszerkiszállításig 34 GBP jár. A legmagasabb átalány mintegy 19.000 gyógyszerkiszállítás után válik esedékessé, ennek összege 563 GBP.

Szubsztitúciós terápiák és a gyógyszerkiadás újabb szabályai

Ausztria: Az osztrák kormány 2020 márciusában több rendeletben lazította a szubsztitúciós terápiák feltételeit. Ezek után eltekintenek a receptek tisztiorvos általi láttamozásától. Újabbán már nem kell külön megvizsgálni, hogy fennáll-e az egészségügyi szükségesség és hogy betartották-e az előírásokat. Lazítottak a gyógyszerkiadás szabályain is. A szubsztitúciós kezelésben levő betegeknek nem kell minden nap gyógyszertárba menniük, hogy felügyelet mellett vegyék be a gyógyszert. Eddig a stabil állapotban levő betegeknek hetente legalább egy alkalommal el kellett menniük a gyógyszertárba. Most már a tisztiorvosnak nem kell láttamoznia a receptet és ha a beteg állapota stabil, a gyógyszerész egyhavi adagot kiadhat neki. Fájdalmakban szenvedő, opioidokkal kezelt betegek számára fennáll a lehetőség, hogy az orvos elektronikusan megküldi a receptet a gyógyszertárba, hogy a beteg eredeti recept nélkül is megkapja a gyógyszert és ne kelljen másodikkal is gyógyszertárba mennie.

Horvátország: A horvát gyógyszerészek jelenleg hemofília elleni gyógyszereket is kiadhatnak, amelyeket korábban kizárólagosan kórházak vagy szakorvosok adhattak ki.

Franciaország: Franciaországban már 2020 március végén hatályba lépett az érzéstelenítők gyógyszerészek általi kiadásának új rendje. (<http://www.ordre.pharmacien.fr/Communications/Les-actualites/Covid-19-informations-des-dernieres-24-heures>) Az orvos-beteg kontaktusok számának csökkentése érdekében a gyógyszerészek bizonyos körülmények között új

recept nélkül is újra kiadhatják az érzéstelenítőt, ha a beteg elfogyasztotta adagját. Az eljárást az orvosnak írásban meg kell erősítenie, ezenkívül pedig feltétel, hogy folyamatos gyógyszerzésekről legyen szó, amelyek előreláthatóan nem változnak.

A gyógyszerészek szigorúan kivételes esetekben meghatalmazást kapnak olyan gyógyszerek kiadására, amelyeket normális esetekben kórházaknak tartottak fenn. A szabályozás olyan betegekre irányul, akik a fertőzés kockázata vagy a karantén miatt nem mehetnek be a kórházba a gyógyszer beadása céljából. A beteg a közeli gyógyszerertől kaphatja meg a gyógyszert. A gyógyszerész kikéri a receptet az orvostól, majd biztonságos csomagolásban előkészíti a gyógyszert a kiszállításra. A gyógyszeres csomagot a nagykereskedő szállítója viszi ki a beteg lakására.

Olaszország: 2020 március vége óta a COVID-19-ben szenvedő, nem kórházban fekvő és oxigénellátást igénylő betegek részére a gyógyszerészek biztosíthatják az oxigénpalackot. (<http://www.farmacista33.it/bombole-ossigeno-di-proprieta-farmacisti-si-a-uso-per-pazienti-covid-ma-con-tracciatura-ecco-le-indicazioni/politica-e-sanita/news--52644.html>)

Olaszországban minden gyógyszerésznek bizonyos mennyiségű oxigénpalack tartálékkal kell rendelkeznie. A palackok eladása tilos. A COVID-19-pandémia idején azonban a gyógyszerészeknek megengedték, hogy sürgősségi esetekben oxigénpalackot szállítsanak a betegeknek és feltegyék nekik a légzőmaszkot.

Portugália: A koronavírus-járvány idején a gyógyszerészek olyan gyógyszereket is kiadhatnak, amelyeket normális esetben csak a kórházak adnak ki. (<http://www.farmacista33.it/bombole-ossigeno-di-proprieta-farmacisti-si-a-uso-per-pazienti-covid-ma-con-tracciatura-ecco-le-indicazioni/politica-e-sanita/news--52644.html>)

A portugáliai rendelet szerint a kórházi gyógyszerésznek és a települési gyógyszerésznek közösen kell döntenie a beteg gyógyszerellátásának módjáról, ha a beteg a karantén vagy megbetegedés miatt nem tud bemenni a kórházba. Sajtójelentések szerint ez a lazítás elsősorban rákos megbetegedésekben, HIV/AIDS-ben, sclerosis multiplexben és más krónikus megbetegedésekben szenvedők számára előnyös.

Az országban már több mint 8.300 beteg otthoni gyógyszerellátását oldották meg ily módon.

Gyógyszertárak a nők védelmében, a családon belüli erőszak ellen

A kijárási korlátozások idején a gyógyszertárak látogathatók voltak. Ezért a gyógyszerészek több országban akciókat kezdeményeztek a bántalmazott nők megsegítésére.

Ausztria: Az Osztrák Gyógyszerész Kamara forróvonalat létesített a bántalmazott nők részére, akik hétfőtől péntekig reggel 8:00 és éjfél között hívhatják a 0043-1404 14 444 számot és e-mailben is kérhetik a gyógyszerész kamara segítségét: covid19@apothekerkammer.at.

Belgium: A nők Franciaországhoz hasonlóan Belgiumban is a „*maszk 19*” jelszó bemonddásával kérhetik a gyógyszerész segítségét. Sajtójelentések szerint a családon belüli erőszak miatti hívások száma a forróvonalon már a válság első napjai óta drasztikusan megnövekedett. A flamand parlament április elején bevitt egy passzust a COVID-19-törvénybe, amely felhatalmazza a gyógyszerészeket arra, hogy a „*maszk 19*” jelszót bemonddó ügyfél személyi adatait továbbítsák a hatóságok részére. (<https://www.demorgen.be/nieuws/n-va-wil-codewoord-voor-huiselijk-geweld-in-de-apotheken~b42f0dfb/?referer=https%3A%2F%2Fwww.deutsche-apotheker-zeitung.de%2Fnews%2Fartikel%2F2020%2F05%2F29%2Fmaske-19-ist-jetzt-codewort-fuer-apotheker-in-mehreren-laendern%2Fchapter%3Aall>)

Franciaország: Christophe Castaner belügyminiszter már április elején arról számolt be, hogy Párizs nagytérségben a családon belüli erőszakos cselekmények száma 36%-kal növekedett. A belügyminisztérium és a gyógyszerész kamara („*Ordre des Pharmaciens*“) válaszlépésként akciót kezdeményezett a bántalmazott nők megsegítésére. (<https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/05/29/maske-19-ist-jetzt-codewort-fuer-apotheker-in-mehreren-laendern/chapter:all> ; <https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/04/03/codewort-maske-19-apotheken-helfen-bei-haueslicher-gewalt>) A belügyminisztérium tájékoztató brosrát

adott ki a gyógyszerészek részére, amely eligazítást nyújt arról, hogy miként kell viselkedniük, ha családon belüli erőszakra hívják fel figyelmüket. A nőknek Franciaországban is a „maszk 19” jelszót kell bemondaniuk a gyógyszerertárban, ha jelezni akarják veszélyhelyzetüket.

Görögország: Más országok példáját követve, a nők megsegítése érdekében Görögországban is meghonosították a „maszk 19” jelszót. A gyógyszerészek az ilyen esetek kezelésére cselekvési eligazítást kaptak a gyógyszerész kamarától. A kamara dokumentuma szerint a bántalmazott nők kitölthetnek a gyógyszerertárban egy nyomtatványt, amelyet aztán a gyógyszerészek továbbítanak a hatóságok részére.

Hollandia: A gyógyszerészek Hollandiában is instrukciókat kaptak arról, hogy mit kell tenniük a „maszk 19” jelszó bemondása esetén. Ezzel kapcsolatban a gyógyszerész kamara megállapodást kötött a Belügyi és az Igazságügyi Minisztériummal. A közösen kidolgozott folyamatábra pontosan előírja a gyógyszerészek számára, hogy miként kell eljárniuk. Ha például a nő férjével együtt jön a patikába, másképpen kell cselekedni, mint ha egyedül lenne. Hasonló ajánlások vonatkoznak a gyógyszerfutárookra. (<https://www.knmp.nl/downloads/stroomschema-masker-19-huiselijk-geweld-apotheek.pdf>)

Spanyolország: Spanyolország az elsők közé tartozott, ahol a „Mascarilla 19” jelszót bevezették. A projekt március közepén a Kanári-szigeteken vette kezdetét, majd fokozatosan egész Spanyolországra kiterjedt. Ha egy vevő „maszk 19” iránt érdeklődik, a gyógyszerésznek egy bizonyos protokollhoz kell igazodnia, ahhoz, hogy felkínálja segítségét. A projektben több mint 9.000 gyógyszerertár vesz részt.

Németország: Az érintettek megsegítése érdekében a gyógyszerészeknek szövetségi szinten tájékoztató anyagokat kell terjeszteniük a „nők elleni erőszak” segélyvonalon. Erre szólít fel a *Német Gyógyszerészek Szakmai Képviselőinek Munkaközössége (Arbeitsgemeinschaft der Berufsvertretungen Deutscher Apotheker; jelenleg: Német Gyógyszerész Szövetségek Szövetségi Egyesülése – Bundesvereinigung Deutscher Apothekerverbände – ABDA)*, a *Női Tanácsadó Irodák és Női Segélyhívók*

Szövetségi Egyesülése – Bundesverband Frauenberatungsstellen und Frauennotrufe – bff), valamint a *Szövetségi Családügyi Hivatal (Bundesamt für Familie und zivilgesellschaftliche Aufgaben – BAFzA)*. Az *Észak-Rajna-Vesztfáliai Autonóm Női Tanácsadó Irodák Ernyőszerkezete (Dachverband der autonomen Frauenberatungsstellen NRW* és a *Westfalen-Lippe Gyógyszerész Szövetség (Apothekerverband Westphalen-Lippe – AVWL)* már áprilisban tájékoztató akciót kezdeményezett a családon belüli erőszakról. Azóta Westfalen-Lippe-ben a gyógyszertárakban kifüggesztették a fontos kontaktpontok adatait. (<https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/04/15/frauenberatungsstellen-und-apotheken-gemeinsam-gegen-hauesliche-gewalt>)

Pénzügyi támogatás a gyógyszertáraknak

Németország: 2020 április óta a gyógyszerek átalánydíjas támogatásban részesülnek a futárszolgálatok igénybe vételéért. A Szövetségi Egészségügyi Minisztérium április végén tette közzé **SARS-CoV-2-gyógyszerellátási rendeletét (SARS-CoV-2-Arzneimittelversorgungsverordnung)**. A betegpénztárak és a gyógyszerek között később jött létre az elszámolás módjáról szóló megállapodás. Azóta a gyógyszerek egyszeri alkalommal 250 EUR-t, utána pedig minden egyes futárszolgáltatás után 5 EUR-t (plusz áfát) számolhatnak el. **Dr. Hagen Sexauer (bench-breaking.com piackutató cég)** felmérése szerint csaknem minden tízedik gyógyszertári vállalkozás 50 és 100% közötti mértékben növelte kiszállításait. (<https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/06/02/coronakrise-fuehrt-zu-deutlich-mehr-apotheken-botendiensten>)

Anglia: A brit kormány 2020 március végén 300 millió GBP-t pumpált a gyógyszertári piacba. (<https://psnc.org.uk/our-news/covid-19-funding-update-ministers-agree-300-million-cash-injection/>) A **Pharmaceutical Services Negotiating Committee (PSNC)** honlapján közölte, hogy a kormány ezzel reagálni akart a válság idején az ágazatban a likviditásra gyakorolt nyomásra. A kifizetések azonban csak az NHS (*National Health Service*) által a következő

hónapokra rendelkezésre bocsátandó költségvetés előlegének számítanak. Ami annyit jelent, hogy a koronavírus-járvány miatt most kifizetett pénzügyi injekciót majd levonják az egyéb térítésekből. A gyógyszerészek mostanáig 200 és 100 millió GBP fölötti részkifizetéseket kaptak meg.

Mindezek mellett a gyógyszerészek május közepe óta 15 millió GBP összegben magasabb, kiegészítő térítésben részesülnek az „M” kategóriába tartozó gyógyszerek kiadásáért. Ezek közé tartozik mintegy 500 igen nagy keresletnek örvendő generikum. A gyógyszerész szövetség azonban kevésnek találja a kormány által nyújtott pénzügyi injekciót. Utal a receptek és az eladott OTC-k számának csökkenésére, ami a likviditás erőteljes csökkenését okozza a gyógyszerpiacon.

Skócia: Az *NHS Scotland* független a Nagy-Britannia egyéb részein működő állami egészségügyi szolgálatoktól. A fenti pénzügyi segélyek így nem érik el Skóciát. Viszont a skót kormány is lépett, áprilisi dekrétuma alapján az NHS Scotland egyszeri 5,5 millió GBP-t juttatott a gyógyszerészeknek. (<https://www.gov.scot/news/funding-for-community-pharmacies/>) Az indokolás szerint a gyógyszerészek a válság első heteiben sokkal többet dolgoztak. A kifizetésekkel egyebek között a gyógyszerészek túlóráit és a gyógyszertárakban felszerelt védőeszközöket (pl. plexi védőfalak) refinanszírozzák.

A skót kormány március végén új szolgáltatások bevezetésére és azok elszámolására hatalmazta fel a gyógyszertárakat. Egyebek között a „*Minor Ailment Service*“ kiterjesztéséről van szó, amelynek keretében a gyógyszerészek enyhe megbetegedések kezelésére válnak jogosulttá. A gyógyszerészek most több indikáció esetén állíthatnak fel diagnózist és írhatnak fel készítményt az orvossal történő egyeztetés nélkül, így csökkentve az orvosi praxisokban való látogatások számát. Ilyen indikációk: az akné, a hátfájás, a szénanátha és az emésztési zavarok.

Franciaország: Franciaországban segéllapot hoztak létre az önálló tevékenységet végző gyógyító személyzet részére, amely a koronavírus-válság miatt bevételi kieséseket szenvedett és így gazdaságilag bajba került. (<https://uspo.fr/soutien-economique-de-lassurance-maladie-ros-p-generiques->

[cotisations-sociales-arret-de-travail-visioconference-dimanche-10-mai-a-10h/](#))

A kifejezetten a gyógyszerészek részére bevezetett segély a forgalomcsökkenéshez igazodik. A gyógyszerértulajdonosok a veszteség 22%-át kérelmezhetik az alaptól, amely tartalmaz egy 4.305 EUR összegű átalányt. A gyógyszerész szövetség áprilisban közölte, hogy a segélyek kifizetésére májustól kerül sor. A szabályozás azonban csak a folyamatban levő naptári évre szól.

Benjamin Rohrer, Chefredakteur DAZ.online ;

brohrer@daz.online

[Lásd az Archívumban is.]

Zay Éva: László Attila szenátor a koronavírus-járvány romániai helyzetéről

Szabadság (Kolozsvár), 2020. július 30. 20:32

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, koronavírus-járvány, COVID-19, László Attila, Románia

Forrás Internet-helye:

<http://szabadsag.ro/-/laszlo-attila-bizik-abban-hogy-csokkentetho-az-esetszam>

László Attila orvos, erdélyi magyar politikus, szenátor. Személyéről lásd még: László Attila szenátor, a román parlament szenátusa egészségügyi bizottságának elnöke, 2017. 2. sz.; A román egészségügy elfecsérelt 26 éve. László Attila volt kolozsvári alpolgármester, szenátorjelölt szerint az egészségügy azon területek egyike, ahol 1990. óta nem történt áttörés, 2016. 35. sz.

Az RMDSZ egészségügyi szakpolitikusát, László Attila Kolozs megyei szenátort arra kértük, értékelje a jelenlegi járványügyi helyzetet, illetve arról is faggattuk, milyen további fejleményekre számít ebben a vonatkozásban.

Az orvos-politikus kiemelte: sajnálatos módon, immár több mint egy hete 1000 fölötti a napi új esetszám. Kifejtette: az adatokat áttekintve megállapítható, hogy az országból öt-hat megye (Bukarest, Ilfov, Argeş, Dâmboviţa, Prahova, Buzău és Brassó) adja a fertőzések 55–60 százalékát. Megfigyelhető továbbá, hogy jellemzően szerdán és csütörtökön vannak a heti fertőzésszám csúcsai: tekintve, hogy átlagosan öt napos a vírus inkubációs ideje, ez arra utal, hogy a megfertőzések az azelőtti hétvégén történtek. Mindezt egybevetve azzal, hogy sokat csökkent a pozitív esetek átlagéletkora, valószínűsíthető, hogy a tengerparti nyaralások, a hétfégi kiruccanások, a rendelkezések be nem tartása nagyon fontos szerepet játszik az esetszám alakulásában – emelte ki a szakpolitikus.

László Attila felhívta a figyelmet: a statisztikák egyértelműen azt mutatják, hogy növekedett a pozitív esetek száma az elvégzett tesztek szintjén. A múlt hét előtt például az összes teszt közül körülbelül 5,5%-a bizonyult pozitívnak. A tesztelések száma mindeközben nagyon megnőtt: közel 144 ezer mintát dolgoztak fel két hete,

a múlt héten pedig nagyjából 134 ezret elemeztek, és ezekből 7,78%-ot tett ki a pozitív eredmények aránya. Ez nagyon magas érték, figyelembe véve, hogy április 9-én, a járvány csúcsán 13,6 százaléka volt pozitív az összes elvégzett tesztnek. Ezt az arányt június közepére sikerült letornászni 1,78 százalékra – részletezte az orvospolitikus.

„Mostanra tehát 7,78 százalékra emelkedett ez az arányszám, ráadásul olyan körülmények között, hogy a múlt héten 34 ezer tesztet kérésre végeztek el. Azok az emberek, akik külföldi utazásokra készülnek, nagy valószínűséggel tünetmentesek, és kevés is egyébként ebben a kategóriában a pozitív tesztek aránya” – fejtette ki László Attila. „Ha ezeket a teszteket kivennénk a számításból, és maradna az a 110 – 120 ezer teszt, amelyet kifejezetten az orvosi protokollok alapján végeztek el, a pozitív esetek arányszáma akár a 15–16 százalékot is kiteszi” – hangsúlyozta.

Mint mondta, kedden Bukarestben Nelu Tătaru egészségügyi tárcavezetővel, Raed Arafat államtitkárral és Marcel Vela belügyminiszterrel is tárgyalt: „Arra kértem őket, éljenek a törvény adta lehetőségekkel. A veszélyhelyzet ugyanis lehetőséget biztosított eddig is arra, hogy helyi szinten indokolt esetben járványügyi intézkedéseket vezessenek be” – hangsúlyozta László Attila. Hozzátette: felhívta az említettek figyelmét arra is, ne csodálkozzanak azon, hogy megcsappant az emberek bizalma a kormány kommunikációjával, tevékenységével kapcsolatban. „Ennek egyik alapvető oka az, hogy korábban napi kétszáz esetszámnál leállítottak egy országot, most pedig napi 800–900, vagy még több esetenél nem történik semmilyen hasonló” – magyarázta.

„Felhívtam a figyelmüket arra, ha a fertőzés által erőteljesebben sújtott területeken nem hozzák meg minél előbb az intézkedéseket helyi, közösségi, kistérségi vagy akár megyei szinten, nagy valószínűséggel, komoly gondokkal fogunk szembesülni” – mondta. Az első lépések megtörténtek: már a múlt kedden két helységet karantén alá helyeztek, s döntési jogkörrel ruházták fel a megyei járványügyi bizottságokat. A folyamat tehát beindult, így van némi remény arra, hogy visszaszoríthatók a kialakult gócok; Argeş megyében egyébként a vírus már nemcsak gócokban jelentkezik, hanem egyértelműen terjed a közösségben is – részletezte a szakpolitikus.

„Én bízom benne, hogy a helyi szinteken meghozott intézkedésekkel – például a zsúfolt köztereken kötelezővé tett maszkviseléssel, a vendéglátóhelyek működési időszakának lecsökkentésével – a következő hét-tíz napban az esetszám stabilizálódik, majd szép lassan csökkenni kezd” – fejtette ki.

Kérdésünkre, hogy indokolt lenne-e Kolozsváron is kötelezővé tenni a kültéri nyilvános helyeken a maszk viselését, László Attila azt mondta: egyelőre ezt még nem tartja szükségesnek. Kolozsvár, Temesvár, Jászvásár sajátos helyzetben vannak – regionális központokként ezekbe a városokba kerül sok súlyos eset a környező megyékből. Kolozs megyében például volt rá példa, hogy napi 51 igazolt fertőzöttet jegyeztek, de közülük 14 volt megyei illetőségű – emelte ki a szenátor.

Országszerte egyébként a helyzet az, hogy csökkent a koronavírus-fertőzéssel ápolott betegek rendelkezésére álló intenzív terápiás ágyak száma. A legtöbb kórház ugyanis visszatért rendes működéséhez, s nem csak a sürgősségeket látják el, mint a szükségállapot alatt. Míg korábban közel négyezer intenzív osztályos ágy állt rendelkezésre a COVID-19 fertőzöttek ellátására, az elmúlt hetekben ez a szám először 1800 körülire, mostanra pedig körülbelül 850–900-ra csökkent.

A sebészetek, ortopédiás, onkológias részlegek ugyanis újra működnek, és általában sok kórház, amely készenlétben állt három hónapig, jelenleg végzi a napi tevékenységét – magyarázta László Attila. Mindamellet korábban az intenzív osztályos kezelésre szakosodott egészségügyi személyzet mind a COVID-19 részlegekre volt átirányítva. Ezeknek egy része újra az adott szakterületen teljesíti a feladatait, emiatt a személyzet hiánya, és főként fáradtsága is a nagy probléma. Kolozsváron egyébként még vannak helyek, és továbbiakat szabadítanak fel, ha szükségessé válik – fejtette ki.

Emlékeztetett: három és fél hónapon át nagyon sok beavatkozást el kellett halasztani a sebészeteken, ortopédiákon egyaránt, az onkológián pedig a korábbi 1400–1600 heti pácienssel szemben most 2300–2700 beteget látnak el, s ez komoly fennakadásokat okoz. „Másképp a fertőzésveszély elkerülése végett kórtermekként csak egy beteget helyezhetnek el, tehát nagyon korlátozott a nem COVID-os kórházak kapacitása. Az ellátás tehát nehézkesen, de a lehetőségekhez viszonyítva, működik – fogalmazott László Attila.

ELŐJEGYZÉSI LISTA:

Globális egészségügy

- Két szakértő a pandémiák és az ökoszisztémák pusztításának összefüggéséről

Kórházügy

- Pszichiátriai barométer 2019/2019. A pszichiátriai intézetek gazdasági helyzete Németországban – *Psychiatrie-Barometer 2018/2019* (DKI)
- Panaszkezelés a németországi kórházakban 2018-ban (DKI)
- Jelentés a táplálkozás helyzetéről 2020-ban (*BMEL Ernährungsreport 2020*)
- Jelentés a kórházi közétkeztetés helyzetéről (DKI)
- Jelentés a közétkeztetés helyzetéről a kórházakban és ápolási otthonokban (DGE)
- Növényi alapú kórházi étkeztetés
- A szívsebészeti beavatkozások statisztikája Németországban 2018-ban

Digitalizáció

- A Bundestag elfogadta a digitális ellátásokról szóló törvényt
- Digitalizáció az egészségügyben – *Continentale Study 2019*
- A digitális kórház (DKI)
- Az információtechnológiai biztonság a kórházakban (DKG)
- A személyi állomány és a digitalizáció helyzete a német kórházakban (*MLP Gesundheitsreport 2019*)
- Együttes döntéshozatal a digitalizáció alkalmazásáról az idősápolás területén (IAT)

Ápolás

- Munkahelyi együttes döntéshozatal a bentlakásos intézményi ápolás digitalizációjára vonatkozásában (IAT)
- Az ápolószemélyzet statisztikája Svájcban 2018-ban

Egészséggazdaság

- Jelentés az egészséggazdaság helyzetéről Németországban 2018-ban

Emberi erőforrás

- Felmérés a munkaerő helyzetéről az orvostechnika területén (DKI)

Minőségügy

- Két tanulmány az esetszám és a minőség összefüggéséről a csípő- és térdízületi endoprotézisek cseréjénél
- Ajánlások az egészségügyi regiszterek továbbfejlesztésére Svájcban

Szervtranszplantáció

- Jelentés a szervtranszplantáció helyzetéről Németországban 2019-ben

Gyógyszer

- A német gyógyszeripar helyzete 2019-ben – *Pharma-Daten 2019* (6. rész):
A német gyógyszerpiac
- Gyógyszerfejlesztések 2023-ig
- Apótheckenmonitor 2020
- A gyógyszerkezézési hibák gazdasági következményei Angliában

Palliatív ellátás

- A kórházi palliatív ellátás helyzete Svájcban 2018-ban

Orvosetika

- *Medscape Ethik-Report 2020*: Orvosok a szexről, alkoholról, műhibákról, kötelező oltásokról, halálba segítsérről, COVID-19-ről

Üvegseb

- Jelentés az orvosi honoráriumok helyzetéről Németországban 2017 harmadik és negyedik negyedében
- Felmérés a házi orvosok, szakorvosok, fogorvosok és pszichoterapeuták gazdasági helyzetéről Németországban 2020 tavaszán
- A Szövetségi Statisztikai Hivatal adatai az egészségügyi dolgozók keresetéről Németországban 2019-ben

Demencia

- A német szövetségi kormány Nemzeti Demencia-Stratégiája – *Nationale Demenzstrategie*

Népegészségügy

- *European Health Interview Survey (EHIS) 2019*
- *International Health Policy Survey 2019 (Commonwealth Fund)*
- *European Food Trends Report*
- A sporttevékenység szerepe az elesés megelőzésére az időskorúak körében
- A svájci HIV-kohorszvizsgálat eredményei
- A HIV Ireland kiáltványa az ír választókhöz
- Jelentés a HIV/AIDS kezelésekről a privát biztosítottak körében Németországban
- Egy amerikai munkahelyi egészségfejlesztési program eredményei

Társadalombiztosítás

- A szociális biztonság összesített pénzügyi mérlege Svájcban 2018-ban – *Gesamtrechnung der Sozialen Sicherheit 2018*

Hivatásrend

- Az egészségügyi dolgozók mobilitása Európában

Rövidhírek (aleatorikusan):

- Praxishírek (*Arzt & Wirtschaft*)
- Gyógyszerpiaci rövidhírek (*Pharmazeutische Zeitung, Deutsche Apotheker Zeitung*)
- Népegészségügyi rövidhírek (*Robert-Koch-Institut*)